

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
នាយកដ្ឋាន ហិរញ្ញវត្ថុរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ថវិកាកម្មវិធី និងអង្គភាពថវិការបស់ រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

ដោយ បណ្ឌិត ឌី សុវណ្ណ

មាតិកា

2

- ១. សេចក្តីផ្តើម
- ២. ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា
 - ២.១ គោលបំណងនៃការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា
 - ២.២ ការកំណត់គោលបំណងគោលនយោបាយ
 - ២.៣ ការរៀបចំកម្មវិធី ឬ/និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព
- ៣. និយមន័យថវិកាកម្មវិធី
 - ៣.១ ភាពខុសគ្នារវាងបន្ទាត់មាតិកាថវិកា និងថវិកាកម្មវិធី
 - ៣.២ អត្ថប្រយោជន៍នៃការអនុវត្តថវិកាកម្មវិធី
 - ៣.៣ ធាតុសំខាន់ៗនៅក្នុងថវិកាកម្មវិធី
- ៤. ទំនាក់ទំនងរវាងគោលនយោបាយ និងរចនាសម្ព័ន្ធកម្មវិធី
- ៥. ការសិក្សាពីការអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីនៅប្រទេសកេនយ៉ា
- ៦. សន្និដ្ឋាន និងដំណោះស្រាយ

១. សេចក្តីផ្តើម

- ▶ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលមានកសហវ ជាសេនាធិការ បានធ្វើការកែទម្រង់ គ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈឆ្ពោះទៅស្តង់ដារអន្តរជាតិ ដោយផ្លាស់ប្តូរជាប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈផ្អែកលើធាតុចូល ឬមជ្ឈការ ទៅប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈផ្អែកលើលទ្ធផល ឬសមិទ្ធកម្មនិងវិមជ្ឈការ
- ▶ កម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈបានឈានចូលមកដំណាក់កាលទី៣ (២០១៦ -២០២០) "ការផ្សារភ្ជាប់ថវិកានិងគោលនយោបាយ"
- ▶ រដ្ឋបាលរាជធានីខេត្តមួយចំនួននិងត្រូវជ្រើសរើសដាក់ឱ្យអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីជម្រុញសេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំ២០១៧តទៅ រហូតដល់គ្រប់រដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្តនៃ ២០២០

- ការរៀបចំថវិកាកម្មវិធី ត្រូវចេញដំណើរពីការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា (ផែនការថវិការយៈពេលមធ្យម ៣ ឆ្នាំ) ដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធ ជាគោលបំណងគោលនយោបាយ កម្មវិធី អនុកម្មវិធី ចង្កោមសកម្មភាព សកម្មភាព និងសូចនាករ
- រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ បានកំណត់គោលបំណងគោលនយោបាយរបស់ខ្លួនដែលត្រូវសម្រេចឲ្យបានក្នុង រយៈពេល៣ឆ្នាំរំកិល និងជាការរួមចំណែកអនុវត្តគោលនយោបាយរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីកំណើនការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព
- ការរៀបចំថវិកាត្រូវផ្អែកលើកម្មវិធីច្បាស់លាស់ ដើម្បីឈានទៅសម្រេចបានគោលបំណងគោលនយោបាយតែមួយដែលគ្របដណ្តប់លើវិស័យ

២. ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា

និយមន័យ: ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ជាផែនការថវិការយៈពេលមធ្យម (៣ឆ្នាំ រំកិល) ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីគោលបំណងគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ការកសាងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព ដើម្បីអនុវត្ត និងការកំណត់ស្វ័យនិយម និងគោលដៅស្វ័យនិយមសម្រាប់វាស់វែងលទ្ធផលនៃការអនុវត្ត។

២.១. គោលបំណងនៃការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា

- ផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមធានាឱ្យបាននូវការគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ធនធានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពស័ក្តិសិទ្ធភាព
- ធ្វើសមាហរណកម្មថវិកា រវាងថវិកាចរន្ត និងថវិកាមូលធន ទាំងថវិកាជាតិ និងថវិកាហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការឱ្យទៅជាថវិកាមួយឯកភាព និងគ្រប់គ្រងដោយ
- ផ្តល់ជាធាតុចូលដល់ការវិភាជន៍ថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងសិទ្ធភាព
- បង្កើនសុក្រឹតភាពក្នុងការគណនាតម្រូវការថវិកា
- ផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់ការតាមដាន និងវាយតម្លៃលទ្ធផល

២.២. ការកំណត់គោលបំណងគោលនយោបាយ

- រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវកំណត់គោលបំណងគោលនយោបាយរបស់ខ្លួនដែលត្រូវសម្រេចឱ្យបាននៅក្នុងរយៈពេល៣ឆ្នាំ និងជាការរួមចំណែកអនុវត្តគោលនយោបាយរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព សំដៅសម្រេចអោយបាននូវគោលដៅកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងលើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។
- រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវផ្អែកលើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និងផែនការអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេល៥ឆ្នាំ ដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋានក្នុងការកំណត់គោលបំណងគោលនយោបាយ ឱ្យមានសង្គតិភាពជាមួយតម្រូវការតាមភូមិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន។

២.៣. ការរៀបចំកម្មវិធី ឬ/និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព

- កម្មវិធី ឬ/និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព ត្រូវរៀបចំឡើងដោយធ្វើយ៉ាងណាឱ្យឆ្លើយតបទៅនឹងគោលបំណងគោលនយោបាយដែលបានកំណត់
- ការរៀបចំកម្មវិធី ឬ/និងយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនេះ ត្រូវមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដោយរួមមាន៖
 - ថវិការដ្ឋ (ទាំងថវិកាកម្មវិធី និងថវិកាមិនមែនកម្មវិធី)
 - ថវិកាដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍
 - ថវិកាផ្សេងៗទៀត។

៣. ថវិកាកម្មវិធី

→ ថវិកាកម្មវិធី គឺជាការរៀបចំថវិកាដោយផ្អែកលើកម្មវិធីច្បាស់លាស់ដើម្បីទៅសម្រេច គោលបំណងគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ តាមគោលនយោបាយដែលមានចែងនៅក្នុងវិស័យនីមួយៗ។

→ ថវិកាកម្មវិធី ត្រូវមានស្ថិតនាករសមិទ្ធកម្មសម្រាប់ជាយន្តការតាមដានវាស់វែងនិង ធ្វើរបាយការណ៍លទ្ធផលក្នុងឆ្នាំនិងលទ្ធផលចុងក្រោយទៅចង្កោមសកម្មភាព អនុកម្មវិធី និងកម្មវិធីនីមួយៗ។ ថវិកាកម្មវិធីត្រូវកំណត់បានច្បាស់នូវធាតុដែលរួមមានចំណាយ ចរន្ត និងចំណាយមូលធនដែលសម្រាប់ការអនុវត្តចង្កោមសកម្មភាព អនុកម្មវិធី និងកម្មវិធី។

៣.១.ភាពខុសគ្នារវាងបន្ទាត់មាតិកាថវិកា និងថវិកាកម្មវិធី

បន្ទាត់មាតិកាថវិកា

- ▶ តម្រូវអោយមានការគិតលើមូលដ្ឋានធាតុចូលទៅតាមប្រភេទជំពូកគណនី និងអនុគណនីដែលមិនអាចធ្វើអោយយើងសម្រេចគោលបំណងគោលនយោបាយយើងនោះទេ
- ▶ គ្មានការផ្សារភ្ជាប់ទំហំចំណាយលើធាតុចូលដែលបានផ្តល់ទៅនឹងលទ្ធផលក្នុងឆ្នាំនិងលទ្ធផលចុងក្រោយដែលបានគ្រោងទុក
- ▶ ការគ្រោងថវិកាឆ្នាំបន្ទាប់ត្រូវធ្វើឡើងដោយយកចំណូលចំណាយថវិកាឆ្នាំមុនធ្វើជាមូលដ្ឋានក្នុងការគ្រោងថវិកាឆ្នាំបន្ទាប់

▶ ថវិកាកម្មវិធី

- ▶ តម្រូវអោយកំណត់អោយបានច្បាស់នូវថ្លៃធាតុចូល ដែលរួមមានចំណាយចរន្ត និងចំណាយមូលធនចាំបាច់សម្រាប់ការអនុវត្តចង្កោមសកម្មភាពអនុកម្មវិធី និងកម្មវិធី
- ▶ ពង្រឹងដល់ការផ្សារភ្ជាប់រវាងថវិកានិងគោលបំណងគោលនយោបាយ
- ▶ ការគ្រោងថវិកាឆ្នាំបន្ទាប់ផ្តល់លទ្ធភាពដល់ការពិនិត្យនិងថ្លឹងថ្លែងទ្រព្យរវាងអាទិភាពគោលនយោបាយចាស់ និងគោលនយោបាយថ្មី

៣.១.ភាពខុសគ្នារវាងបន្ទាត់មាតិកាថវិកា និងថវិកាកម្មវិធី (ត)

- ផ្ដោតចំបងទៅលើតែព័ត៌មានលម្អិតអំពីអ្វីដែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិបានចាយដែលនាំ អោយមានព័ត៌មានលើធាតុចូលយ៉ាងច្រើនលើសលុប។

ឧទាហរណ៍៖

ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពដំណើរការរដ្ឋបាល

- ធាតុចូល៖ ជំពូក ៦៤ បន្ទុកបុគ្គលិក
- ប្រាក់បៀវត្ស ប្រាក់បំណាច់ ប្រាក់ឧបត្ថម្ភ - ល-
- តើយើងបានចំណាយថវិកាដែលមានសម្រាប់ការចាយទៅលើប្រាក់បៀវត្សបុគ្គលិកដែរឬទេ?

- ផ្ដោតទៅលើគោលបំណង និងលនៃការចំណាយ និងព័ត៌មានផ្សេងបង្ហាញពីការចំណាយដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅ។

ឧទាហរណ៍៖

- កម្មវិធី៖ បង្កើនប្រសិទ្ធភាពលើសេវាកម្មទូទៅ
- អនុកម្មវិធី៖ ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពដំណើរការរដ្ឋបាល
- ចង្កោមសកម្មភាព៖ ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន
- គោលបំណង៖ បង្កើនសមត្ថភាពស្ថាប័ន
- តើយើងត្រូវរៀបចំកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលដល់មន្ត្រីក្រោមបណ្តាញ?

ឧទាហរណ៍៖ តារាងការរៀបចំថវិកាតាមបន្ទាត់ថវិកា

ថ្នាក់	គណនី	ពន្ធគណនី	ចំណាត់ថ្នាក់ចំណាយ	អនុវត្តឆ្នាំ២០១៥	ឆ្នាំ ២០១៦		
					ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ	អនុវត្តធានា ១	ជំនុំ ស្ថាប័ន
សរុបរូបចំណាយថវិកា (ក-ខ)				22 166.1	15 462.0	1 699.8	15 462.0
ក-សរុបចំណាយថវិកា (ក្រុមទី១+ក្រុមទី២)				18 924.8	12 508.0	1 699.8	12 508.0
ក្រុមទី ១: ចំណាយកើត (ប្រ.១+ប្រ.២+ប្រ.៣+ប្រ.៤)				18 924.8	11 735.0	1 699.8	11 735.0
ប្រភេទទី ១: បង្កើនចំណាយសេវា				18 433.7	8 217.0	1 573.5	8 217.0
60			ការទិញ	1 431.3	1 700.0	341.5	1 700.0
	6001		សម្ភារៈ ផ្គត់ផ្គង់ថែទាំ	593.3	621.0	13.5	621.0
		60011	សម្ភារៈ ផ្គត់ផ្គង់សំអាត និងអនាម័យ	24.0	25.0	4.4	25.0
		60012	សម្ភារៈ ផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់ថែទាំអគារ ប្រាសាទ និងសំណង់ផ្សេងៗ	71.0	70.0	9.1	70.0
		60013	សម្ភារៈ ផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់ថែទាំផ្លូវថ្នល់ ស្ពាន និងល្វែង				
		60014	សម្ភារៈ ផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់ថែទាំសម្ភារៈឧបករណ៍	2.4	12.0		12.0
		60015	ប្រេងឥន្ធនៈ និងប្រេងវិទ្យុសកម្ម	495.9	514.0		514.0
		60018	សម្ភារៈ ផ្គត់ផ្គង់ថែទាំផ្សេងៗ				
	6002		សម្ភារៈ ផ្គត់ផ្គង់ផ្នែករដ្ឋបាល	101.5	110.0	4.7	110.0
		60021	សម្ភារៈ ការិយាល័យ និងការបោះពុម្ព	99.1	100.0	4.7	100.0
		60022	សៀវភៅចេញ និងចកសារ	2.4	10.0		10.0
		60028	សម្ភារៈ ផ្គត់ផ្គង់ផ្នែករដ្ឋបាលផ្សេងៗ				
	6003		ស្បៀងអាហារនិងផលិតផលកសិកម្ម				
		60031	ស្បៀង				
		60038	ស្បៀងអាហារនិងផលិតផលកសិកម្មផ្សេងៗ				
	6004		សំលៀកបំពាក់ និងការតុបតែង				
		60041	ធុកសណ្ឋាន				
		60042	សំលៀកបំពាក់ការពារសុវត្ថិភាព				
		60043	មេដាយ (គ្រឿងឥស្សរិយយស)				
		60048	សំលៀកបំពាក់ និងការតុបតែងផ្សេងៗ				
	6005		សម្ភារៈ ថ្លុចតាច សម្ភារីម និងសម្ភារៈហិក្ខារ	182.5	320.0	6.2	320.0
		60051	សម្ភារៈ និងហិក្ខារបច្ចេកទេស	85.1	160.0		160.0
		60052	សម្ភារីម	79.4	140.0		140.0
		60053	សម្ភារៈ ប្រើប្រាស់	18.0	20.0	6.2	20.0
		60054	សម្ភារៈ និងឧបករណ៍ដឹកជញ្ជូន				

ឧទាហរណ៍៖ តារាងការរៀបចំថវិកាតាមថវិកាកម្មវិធី

				គម្រោង ថវិកាកម្មវិធី ឆ្នាំ ២០១៧		គម្រោង ចំណាយ កម្រិតកម្មវិធី និងតាមចំណាត់ថ្នាក់សេដ្ឋកិច្ច		ឯកតា: លាន រៀល	
កម្រិត	កូដ	កូដ	ចំណាត់ ថ្នាក់ ចំណាយ	សរុបចំណាយ ថវិកាកម្មវិធី	កម្មវិធី១	កម្មវិធី២	កម្មវិធី៣	កម្មវិធី៤	កម្មវិធី៥
			សរុបរួមចំណាយ ថវិកាបណ្ណាល័យ រាជធានី ខេត្ត (ក+ខ)	6 565.00	2 905.00	500.00	1 155.00	200.00	1 805.00
			ក-សរុបចំណាយ ថវិកា (គ្រ.មទទ+គ្រ.មទ២)	4 305.00	645.00	500.00	1 155.00	200.00	1 805.00
			គ្រ.មទទ ១: ចំណាយ ពិត (ប្រ.១+ប្រ.២+ប្រ.៣+ប្រ.៤)	4 305.00	645.00	500.00	1 155.00	200.00	1 805.00
			ប្រ.កេទទ ១: មធ្យោបាយ និងសេវា	3 065.00	645.00		615.00		1 805.00
60			ការទិញ	155.00	50.00				105.00
	6001		ស ដ្ឋាន: ផ្គត់ផ្គង់ថែទាំ	155.00	50.00				105.00
		60011	ស ដ្ឋាន: ផ្គត់ផ្គង់សំអាត និងអនាម័យ	155.00	50.00				105.00
		60012	ស ដ្ឋាន: ផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់ ថែទាំអាការ ប្រឆាំង និងសំណង់ផ្សេងៗ						
		60013	ស ដ្ឋាន: ផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់ ថែទាំផ្លូវចិត្ត ស្ត្រី និងប្រុស						
		60014	ស ដ្ឋាន: ផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់ ថែទាំស ដ្ឋាន: ឧបករណ៍						
		60015	ប្រេ ឧបករណ៍: និងប្រេ ឧបករណ៍						
		60018	ស ដ្ឋាន: ផ្គត់ផ្គង់ថែទាំផ្សេងៗ						
	6002		ស ដ្ឋាន: ផ្គត់ផ្គង់ផ្នែករដ្ឋបាល						
		60021	ស ដ្ឋាន: ការិយាល័យ និងការបោះពុម្ព						
		60022	សៀវភៅចេញ និងឯកសារ						
		60028	ស ដ្ឋាន: ផ្គត់ផ្គង់ផ្នែករដ្ឋបាលផ្សេងៗ						
	6003		ស្មៅ ឧបករណ៍ និងឯកសារ គណនេយ្យ						
		60031	ស្មៅ						
		60038	ស្មៅ ឧបករណ៍ និងឯកសារ គណនេយ្យ						
	6004		សំលៀកបំពាក់ និងការគ្រប់គ្រង						
		60041	ឯកសារ ធានា						
		60042	សំលៀកបំពាក់ការពារសុវត្ថិភាព						
		60043	មេដាយ (គ្រឿង ឧបករណ៍ យយស)						

៣.២. អត្ថប្រយោជន៍

- ជួយពង្រឹងដល់ការផ្សារភ្ជាប់រវាងថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយតាមវិស័យ និងគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល
- បង្កើតឱ្យមានបន្ទាត់គណនេយ្យភាព (Line Accountability)
- ផ្តល់ព័ត៌មាន កាន់តែប្រសើរជាងមុនដល់មន្ត្រីជំនាញ និងថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីជាមូលដ្ឋានក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តក្នុងការវិភាគធនធាន។
- ផ្លាស់ប្តូរពីការយកចិត្តទុកដាក់តែលើធាតុចូល ទៅជាការផ្ដោតទៅលើលទ្ធផល ឬសមិទ្ធិកម្ម ដែល រដ្ឋាភិបាលកំពុងខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីសម្រេចឱ្យបាន
- ជំរុញការប្រើប្រាស់ការវិភាគអត្ថប្រយោជន៍នៃថ្លៃចំណាយ (Cost-Benefit Analysis) ក្នុងចំណោមជម្រើសជាច្រើន ក្នុងការសម្រេចបានគោលដៅលទ្ធផលចុងក្រោយរបស់កម្មវិធី។

៣.៣. ធាតុសំខាន់ៗនៅក្នុងថវិកាកម្មវិធី

ដើម្បីអោយថវិកាកម្មវិធីសម្រេចទៅបានគេត្រូវកំណត់៖

- បណ្តុំនៃកម្មវិធី អនុកម្មវិធី ចង្កោមសកម្មភាពដែលមានគោលបំណងគោលនយោបាយជាក់លាក់
- កម្មវិធីនីមួយៗត្រូវតែមានបណ្តុំនៃសូចនាករ និងគោលដៅ
 - សូចនាករ សំដៅទៅលើអ្វីដែលគេប្រើសម្រាប់វាស់វែងថាតើយើងបានសម្រេចនូវគោលបំណងរបស់យើងរឺនៅ?
 - គោលដៅ សំដៅទៅលើកម្រិតនៃសូចនាករដែលយើងប្តេជ្ញាថានឹងអនុវត្តអោយបានជោគជ័យក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយជាក់លាក់
- ឧទាហរណ៍៖ យើងមាន
 - កម្មវិធី៖ បង្កើនប្រសិទ្ធភាពលើសេវាគាំទ្រទូទៅ
 - អនុកម្មវិធី៖ ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពដំណើរការរដ្ឋបាល
 - ចង្កោមសកម្មភាព៖ ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន
(គោលបំណង៖ បង្កើនសមត្ថភាពស្ថាប័នតាមរយៈវគ្គបណ្តុះបណ្តាល)
 - សូចនាករ៖ ចំនួនបុគ្គលិកដែលទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាល
 - គោលដៅ៖ ចំនួនបុគ្គលិកដែលទទួលបានជោគជ័យក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលចំនួន ៣០% ក្នុងម

៤. ទំនាក់ទំនងរវាងគោលនយោបាយ និងរចនាសម្ព័ន្ធកម្មវិធី

៤. ទំនាក់ទំនងរវាងគោលនយោបាយ និងរចនាសម្ព័ន្ធកម្មវិធី

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (NSDP)
 ផែនការអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេល ៥ឆ្នាំ (ថ្នាក់ក្រោមជាតិ)
 កម្មវិធីវិនិយោគ ៣ ឆ្នាំរំកិល(ថ្នាក់ក្រោមជាតិ)

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា
 (គោលនយោបាយកំរិតថ្នាក់ក្រោមជាតិ)

១. កម្មវិធី (កម្រិតយុទ្ធសាស្ត្រ)

១.១. អនុកម្មវិធី

១.២. អនុកម្មវិធី

១.១.១. ចង្កោមសកម្មភាព

១.១.២. ចង្កោមសកម្មភាព

១.២.១. ចង្កោមសកម្មភាព

១.២.២. ចង្កោមសកម្មភាព

ឧទាហរណ៍: ការរៀបចំកម្មវិធី

គោលបំណងគោលនយោបាយ	កម្មវិធី
<p>ដឹកនាំ គ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍរដ្ឋបាលសាធារណៈនិងសេវាសាធារណៈរាជធានី ខេត្ត (សម្រាប់ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកានិងថវិកាកម្មវិធីសម្រាប់ខេត្តមួយចំនួនក្នុងឆ្នាំ២០១៨)</p>	<p>ដឹកនាំ គ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍរដ្ឋបាលសាធារណៈ និងសេវាសាធារណៈរាជធានី ខេត្តក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច</p>
	<p>ដឹកនាំ គ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍរដ្ឋបាលសាធារណៈ និងសេវាសាធារណៈរាជធានី ខេត្តក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច</p>
	<p>ដឹកនាំ គ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍរដ្ឋបាលសាធារណៈ និងសេវាសាធារណៈរាជធានី ខេត្តក្នុងវិស័យបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ</p>
	<p>ដឹកនាំ គ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍរដ្ឋបាលសាធារណៈ និងសេវាសាធារណៈរាជធានី ខេត្តក្នុងវិស័យសន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់</p>
	<p>ដឹកនាំ គ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍរដ្ឋបាលសាធារណៈ និងសេវាសាធារណៈរាជធានី ខេត្តក្នុងវិស័យសេវារដ្ឋបាលស៊ីវិល</p>

ឧទាហរណ៍៖ គោលបំណងនៃកម្មវិធី

កម្មវិធី	គោលបំណង
១. បង្កើនប្រសិទ្ធភាពសេវាសាធារណៈក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច	កំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាពលរដ្ឋ
២. បង្កើនប្រសិទ្ធភាពសេវាសាធារណៈក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច	ពង្រឹងសេវាសាធារណៈ លើកកម្ពស់វិស័យកីឡា វប្បធម៌ និងឧបត្ថម្ភដល់អង្គការក្នុង និងក្រៅរដ្ឋាភិបាល
៣. បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងប្រើប្រាស់ដីធ្លីធនធានធម្មជាតិ បរិស្ថាន គ្រោះមហន្តរាយ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	ធានាចរិតភាពបរិស្ថានល្អ គ្រោះមហន្តរាយ បម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ ការគ្រប់គ្រងដីធ្លី និងបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ
៤. បង្កើនប្រសិទ្ធភាពសេវាសាធារណៈក្នុងវិស័យសន្តិសុខសាធារណៈ	គាំទ្រសន្តិសុខសង្គម និងគាំទ្រដំណើរការលុបបំបាត់បទល្មើសផ្សេងៗ
៥. បង្កើនប្រសិទ្ធភាពលើសេវាគាំទ្រទូទៅ	បង្កើនប្រសិទ្ធភាពដំណើរការរដ្ឋបាល និងការទំនាក់ទំនងលើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាតិ និងអន្តរជាតិ

ឧទាហរណ៍៖ ការរៀបចំអនុកម្មវិធី

ឧទាហរណ៍៖ កម្មវិធីទី៥	អនុកម្មវិធី
៥. បង្កើនប្រសិទ្ធភាពលើសេវាគាំទ្រទូទៅ	៥.១ បង្កើនប្រសិទ្ធភាពដំណើរការរដ្ឋបាល
	៥.២ សេវាគាំទ្រទូទៅ

ឧទាហរណ៍៖ ការរៀបចំចង្កោមសកម្មភាព

ឧទាហរណ៍៖ អនុកម្មវិធីទី៥.១	ចង្កោមសកម្មភាព
៥.១ បង្កើនប្រសិទ្ធភាពដំណើរការរដ្ឋបាល	៥.១.១ ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន ៥.១.២ រៀបចំ និងផ្សព្វផ្សាយលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិ ៥.១.៣ ចូលរួម ទំនាក់ទំនងផ្សព្វផ្សាយសាធារណៈ

ឧទាហរណ៍៖ ការរៀបចំសកម្មភាព

ឧទាហរណ៍៖ ចង្កោមសកម្មភាពទី ១.១.១	សកម្មភាព
៥.១.១ ពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន	៥.១.១.១ វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ៥.១.១.២ សិក្ខាសាលា ៥.១.១.៣ ប្រជុំ ៥.១.១.៤ កម្មសិក្សា

ឧទាហរណ៍៖ ការរៀបចំអនុសកម្មភាព

ឧទាហរណ៍៖ សកម្មភាពទី១.១.១.១	អនុសកម្មភាព
៥.១.១.២ សិក្ខាសាលា	ផ្សព្វផ្សាយថវិកាកម្មវិធី សិក្ខាសាលាស្តីពីនីតិវិធីថវិកា និងផ្សេងៗ

៥. ការសិក្សាពីការអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីនៅប្រទេសកេនយ៉ា

៥.១. ស្ថានភាពទូទៅនៃការអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីក្នុងប្រទេស កេនយ៉ា (Kenya)៖

- ➔ កេនយ៉ាជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍមួយស្ថិតក្នុងទ្វីបអាហ្វ្រិក ដែលបានអនុវត្តការរៀបចំថវិកាតាមបន្ទាត់មាតិកាថវិកា ប៉ុន្តែនៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៣-២០១៤ ប្រទេសនេះបានផ្លាស់ប្តូរមកអនុវត្តការរៀបចំថវិកាតាមថវិកាកម្មវិធីវិញទេ លើផ្នែកសុខាភិបាល
- ➔ ការផ្លាស់ប្តូរនេះ បានធ្វើប្រទេសកេនយ៉ាទទួលបាននូវផលវិបាកមួយចំនួន រួមមាន ការធ្លាក់ចុះនៃតម្លាភាពថវិកា ដោយសារតែតួរលេខដែលបានបង្ហាញមានលក្ខណៈប្រមូលផ្តុំខ្លាំងពេក

៥.២. បញ្ហាប្រឈម

ក្នុងការអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៣ -២០១៤ប្រទេសកេនយ៉ាបានជួបនឹងបញ្ហាប្រឈមយ៉ាងធំៗ៖

១. ការពិពណ៌នាព័ត៌មាន៖ ជួយអោយយើងយល់ថាតើតួរលេខថវិកា និងតារាងថវិកា សំដៅលើអ្វី (ឧ៖ និន្នាការនៃការចំណាយ.....) ដែលបង្ហាញពីការសន្មតថាតើការរៀបចំគម្រោងថវិកាផ្នែកលើមូលដ្ឋានមួយណា និងហេតុផលផ្សេងៗជុំវិញកម្រិតនៃការចំណាយ។

➤ ការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់កេនយ៉ា៖

❖ វិសាលភាពនៃការពិពណ៌នានៅមានកម្រិតនៅឡើយ។

✓ ព័ត៌មានទូទៅត្រូវបានផ្តល់ ប៉ុន្តែមិនសូវលម្អិតក្នុងការពិពណ៌នាតារាង រឺការសម្រេចចិត្តនៅក្នុងវិស័យដែលបានកំណត់នោះ៖

✓ ការពិពណ៌នាថវិការបស់កេនយ៉ាមិនរួមបញ្ចូលព័ត៌មានទៅលើនិន្នាការនៃការចំណាយដែលនាំអោយមានភាពមិនច្បាស់លាស់នៃខ្ទង់ចំណាយក្នុងកម្មវិធីនីមួយៗ

i. Current

Programs	Estimates 2013/2014			Projected Estimates	
	Gross Expenditure	Appropriations in Aid	Net Expenditure	2014/2015	2015/2016
040100 Curative Health	17,109,067,289	Kshs. 3,823,880,713	13,285,186,576	17,962,893,062	18,003,744,441
040200 Preventive and Promotive Health Care Services	2,932,955,424	37,995,764	2,894,959,660	3,261,930,588	3,443,830,321
090400 Disaster Management	282,720,400	-	282,720,400	319,215,000	319,615,000
TOTAL FOR VOTE 108 Ministry of Health	20,324,743,113	3,861,876,477	16,462,866,636	21,544,038,650	21,767,189,762

ii. Capital

Programs	Estimates 2013/2014			Projected Estimates	
	Gross Expenditure	Appropriations in Aid	Net Expenditure	Estimates 2014/2015	Estimates 2015/2016
040100 Curative Health	Kshs. 3,207,729,312	Kshs. 1,456,163,020	Kshs. 1,751,566,292	Kshs. 3,833,513,901	Kshs. 3,943,513,901
040200 Preventive and Promotive Health Care Services	11,704,727,241	2,144,101,750	9,560,625,491	12,894,757,436	13,627,097,584
090400 Disaster Management	980,899,411	7,392,000	973,507,411	405,512,407	414,777,603

Figure 4: Kenya health budget summary table: recurrent and capital expenditures

៦.២. បញ្ហាប្រឈម (ត)

4

២. គោលដៅ និងសូចនាករ

❖ ការរៀបចំថវិការបស់កេនយ៉ាមានសូចនាករ និងគោលដៅមួយចំនួនរួចហើយ ប៉ុន្តែមិនបានបញ្ចូលពេលវេលាជាក់លាក់ណាមួយដើម្បីសម្រេចនូវគោលដៅនោះទេ ហើយសូចនាករខ្លះមិនបានកំណត់គោលដៅ ជាពិសេសគ្មានការផ្សារភ្ជាប់រវាងគោលបំណងរបស់កម្មវិធីទៅនឹងសូចនាករ។

៣. សមត្ថភាពក្នុងការកំណត់អាទិភាពចំណាយចំបងៗ

❖ ចំពោះការកំណត់អាទិភាពខ្ពង់ចំណាយនីមួយៗ កេនយ៉ាមិនទាន់មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់នោះទេ ក្នុងការផ្សារភ្ជាប់រវាងអាទិភាពចំណាយទាំងនោះទៅនឹងតួលេខថវិកា ដោយសារតែអាទិភាពចំណាយទាំងនោះមិនបានឆ្លុះបញ្ចាំងពីកម្មវិធីដែលបានកំណត់នោះទេ។

៤. កម្មវិធី អនុកម្មវិធី និងការបំបែកបន្ថែម

❖ ដោយសារតែកេនយ៉ាមិនបានធ្វើការបំបែកកម្មវិធីអោយទៅជាអនុកម្មវិធីលម្អិត ដែលបណ្តាលបានបង់តម្លាភាពថវិកា។

សំណូមពរទៅលើបញ្ហាប្រឈមរបស់កេនយ៉ា

- ការពិពណ៌នាព័ត៌មានគួរតែត្រូវបានពង្រឹងអោយប្រសើរជាងមុន ដើម្បីប្រាកដ
 ការបរិយាយ និងព័ត៌មានរបស់កម្មវិធី ការចំណាយ សូចនាករ និងគោលដៅម
 ភាពស៊ីសង្វាក់គ្នា។
- សូចនាករទាំងអស់គួរតែឆ្លុះបញ្ចាំងពីកម្មវិធីណាមួយអោយបានច្បាស់លាស់
 ពិសេសគោលបំណងគោលនយោបាយ ហើយសូចនាករនីមួយៗគួរតែមាន
 គោលដៅមួយជាក់លាក់ដែលមានការកំណត់ពេលវេលាច្បាស់លាស់ក្នុងការ
 សម្រេចបាននូវគោលបំណង។
- កម្មវិធីសំខាន់ៗគួរតែត្រូវបំបែកទៅជាអនុកម្មវិធី ចង្កោមសកម្មភាពតូចៗអម
 ដោយព័ត៌មានលម្អិតអំពីកម្មវិធីនិងអនុកម្មវិធី ដើម្បីបង្ហាញអោយឃើញពីចរិក
 ភាពនៃវគ្គនីមួយៗ។

៦. សន្និដ្ឋាន និងដំណោះស្រាយ

❖ សន្និដ្ឋាន

- ជារួម យើងសង្កេតឃើញថាកេនយ៉ាមិនទាន់អនុវត្តថវិកាកម្មវិធីបានជោគជ័យទាំងស្រុងនោះទេ ដោយសារមូលហេតុសំខាន់គឺ ធនធានមនុស្សនៅមានកម្រិត
- ដូច្នោះ យើងអាចសន្និដ្ឋានបានបញ្ហាដែលកើនមាននៅប្រទេសកម្ពុជាមិនសូវខុសពីបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅប្រទេសកេនយ៉ាដែរ ព្រោះប្រទេសទាំង២ជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍដូចគ្នា ។

៦. សន្និដ្ឋាន និងដំណោះស្រាយ (ត)

ម្យ៉ាងទៀត ការអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីសម្រាប់ថ្នាក់ក្រោមជាតិនិងជួបបញ្ហាប្រឈម
ជាច្រើនដែលទាក់ទងនឹងធនធានមនុស្ស៖

- ✓ គ្រូបង្គោលដែលមានជំនាញច្បាស់លាស់ក្នុងការរៀបចំថវិកាកម្មវិធីនៅមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់
- ✓ ចំណេះដឹងរបស់គណនេយ្យករ និងមន្ត្រីនៅតាមមូលដ្ឋាននៅមានកម្រិតនៅឡើយ ដែលមិនទាន់អាចឆ្លើយតបបាននឹងការផ្លាស់ប្តូរការរៀបចំថវិកាកម្មវិធីនេះ

ដំណោះស្រាយ

8

ដូច្នោះ ដំណោះស្រាយដែលឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាប្រឈមខាងលើ ដើម្បីសម្រេចនូវការអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីថ្នាក់ក្រោមជាតិ មានដូចជា៖

- ✓ ពង្រឹងសមត្ថភាពគណនេយ្យករ សវនករ និងគ្រូបង្គោល ដើម្បីទៅបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីតាមមូលដ្ឋានដែលពាក់ព័ន្ធ
- ✓ ដើម្បីអោយការបណ្តុះបណ្តាលនេះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ការចំណាយសំខាន់ៗមួយចំនួននឹងកើតឡើង ដែលក្នុងនោះរួមមាន៖
 - សោហ៊ុយនៃការធ្វើដំណើរចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងសម្រាប់ចុះទៅបណ្តុះបណ្តាលនៅតាម មូលដ្ឋានផ្សេងៗក្នុងប្រទេស
 - ចំណាយលើសម្ភារៈបណ្តុះបណ្តាល
 - ចំណាយមិនបានគ្រោងទុកផ្សេងៗ

សូមអរគុណ